

Сучељавање мишљења и недостатак емпатије могу довести до подела и сукоба који негативно утичу на рад колектива, који отежавају расправу, онемогућују доношење исправних одлука. Уколико заједница не одоли искушењима унутрашњих сукоба, њена енергија и време се троше на сукобе током врло дугих расправа. Не ретко, сукобљене стране се превише фокусирају на свој сукоб, и тада постоји опасност да се принципијелност опасно приближи тврдоглавости и ислучивости, и тада крај сукоба и разумно решење нису ни на виду. Ако се обе стране све дубље укопавају у ровове и ако одбијају да сагледају ситуацију очима друге стране, даље погоршање односа може обележити крај заједнице. У случајевима где постоје трајни и озбиљни сукоби, у очима судеоника постаје веома важно да се зна ко је коме шта, како и зашто рекао, саопштио, написао, јавља се потреба да се изговорене речи запишу и понуде другим људима од којих свака од страна очекује подршку, тј. осуду оне друге стране, тражи се наклоност и сагласност са изреченим и записаним, а тада се полемика, време и енергија усмерава ка формулације реченица и исказа. Тврдокорни сукоби доводе до честих размена опаски које могу прерасти у размену омаловажавања а не ретко и увреда, што баца сенку на целокупни рад заједнице. Да се то не би догодило, треба искористити и попунити сваку неискоришћени и слободан простор за емпатију и за добру намеру.

Мањак толеранције и разумевања за другачије погледе и ставове ће зацело увећати ризик да се на сопствене ставове почне гледати као на једине исправне, што призива обрачун са другачијим говором и другачијим гледиштима. На жалост, ради се о појави која често узима маха свуда око нас. Сведоци смо да, када год се сукоб заоштри разменом непримерених, непријатних и увредљивих речи, свака од сукобљених страна постаје склона да свој став и суд прогласи интересом шире заједнице, да на опоненте усмери изузетно тешке оптужбе, да састанке и расправе претвори у поприште борбе током које се друга страна негира и понижава, а често се јавља и склоност сваке од сучељених страна да оној другој припишу веома негативне особине, штетно понашање и кривице, уз склоност да се сопствено залагање за уочавање, разотривање и сузбијање наводних негативних појава окарактерише као чин храбрости и залагања за интересе заједнице. Уз ретке изузетке, наведене погледе и склоности најчешће деле обе сучељене стране. Оштрији сукоби остављају трајан ожиљак у сећању заједнице. Сећања и евентуални записи се углавном свде на хронологију сукоба, увреда и понашања која су врло болна и понижавајуће за све, У коначном билансу се најчешће испостави да заједница нема баш никакву корист од безциљних сукобљавања, да за њима није било потребе и да нема користи, да су нарушили сарадњу и утрошили огромну енергију и време. Наведени губици се могу спречити заједничким напором да се разуме и другачије мишљење и да се покаже неопходан ниво толеранције и уважавања.

Сажетак:

Без емпатије, свако сучељавање мишљења може водити у сукоб.

Без емпатије, чак и мали сукоби имају велики значај у очима сучељених страна.

Сукоб уме да обузме учеснике до мере у којој постају слепи за све друго.

Неспособност да се опрости своди сећања на хронологију и болних и понижавајућих успомена.